

یادداشت

بالاوپایین دماسنج اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۳

ندا حسینی
رئیس‌کل بخش‌شناس ارزش روابط اقتصادی خارجی

● اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۳ با توجه به هدف‌گذاری دولت تدبیروامید، برای مهار تورم از طریق مهار رشد پایه پولی توام با رونق‌بخشیدن به همه عرصه‌های اقتصاد از طریق تخصیص بهینه منابع بانکی، شرایط خاصی را تجربه کرد. اگرچه دولت دراین‌راستا حمایت‌های ویژه‌ای از بازار سرمایه به عنوان دماسنج اقتصاد کشور انجام داد، اما شرایط کلی حاکم یر اقتصاد ایران، اثرات بودجه و تعویق نتایج مذاکرات هسته‌ای باعث روند نزولی و افت کلی بازار سرمایه در سال ۱۳۹۳ شد که برای تشخیص و بررسی سیر کاهشی بازار سرمایه ایران، لازم است به سال قبل و مقایسه شاخص کلی بورس تهران در دوره مالی ۱۳۹۲ تا سال مالی ۱۳۹۳ بپردازیم. با مشاهده و ثبت بالا و پایین تحولات بازار و مؤلفه‌های اصلی سرمایه در بورس‌های اوراق بهادار و کالایی (بورس تهران، فرابورس ایران، بورس کالا و بورس انرژی) در این دو سال به اطلاعات و آمار ذیل دست می‌یابیم:

شاخص کل بورس تهران در روز پایانی فعالیت بازار سرمایه در سال ۱۳۹۲ به ۷۹۰۱۵ واحد رسید که این شاخص در تاریخ مشابه در سال ۱۳۹۳ به ۶۲/۵۳۲ واحد کاهش یافته و یازده منفی ۲۱درصدی بازار را در این سال نشان می‌دهد. همچنین ارزش بازار بورس تهران با کاهش ۲۲درصدی از ۳/۸۴۸ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۲ به ۲/۷۹۱ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۳ رسیده است. حجم و ارزش معاملات بورس تهران نیز به ترتیب از ۱۸۹/۷۶۲ میلیون سهم و ۹۶۵/۰۹۵میلیارد ریال به ۱۶۵/۳۱۸ میلیون سهم و ۳۷۷/۱۱۹ میلیارد ریال رسید که روند نزولی آن مبین افت حضور سرمایه‌گذاران در بازار و کاهش قیمت‌هاست. ارزش بازار فرابورس نیز در سال ۱۳۹۳ با کاهش ۱۲ درصدی معادل ۸۲۷ هزار میلیارد ریال بوده، البته درعین حال، حجم و ارزش معاملات افزایش یافته و به ترتیب به رقم ۵۲۰۶۷۸ میلیون سهم و ۳۳۲/۴۴۷ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۳ رسیده است. نسبت ارزش معاملات به ارزش بازار (گردش معاملات) نشان‌دهنده فعالیت و قدرت نقدشوندگی بورس است که این نسبت در سال ۱۳۹۲ برابر ۲۶ درصد، اما در سال ۱۳۹۳ به ۲۴ درصد بالغ شده که به معنی کاهش گردش معاملات سهام در سال مالی گذشته است. همچنین مجموع ارزش معاملات در بورس کالا (گروه کالاهای فلزی، کشاورزی، محصولات نفتی و پتروشیمی) نسبت به سال ۱۳۹۲ حدود شش درصد کاهش نشان داده و از ۴۲۸ هزار میلیارد ریال به حدود ۴۰۲ هزار میلیارد ریال رسیده است. بورس انرژی به عنوان چهارمین بورس ایران، پس از موافقت شورای‌عالی بورس و اوراق بهادار در برنامه کاری بازار سرمایه قرار گرفت و از تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۹ معاملات بورس انرژی در سه بازار فیزیکی، مشتقه و فرعی آغاز شد. به طور اجمالی می‌توان این حضور را به عنوان اولین بورس انرژی در منطقه، راهگشای توسعه حوزه انرژی ایران قلمداد کرد. این بورس نوظهور در راستای معاملات با چالش تأمین مالی حوزه انرژی و تشویق و ترغیب فعالیت و حضور سرمایه‌گذاران و بخش خصوصی تاکنون مؤثر بوده و کمک شایانی کرده است. به نحوی که در سال ۱۳۹۳ حجم و ارزش معاملات در بازار بورس فیزیکی بورس انرژی نسبت به سال ۱۳۹۲ به میزان ۲۰۷ و ۲۱۵ درصد رشد داشته و ارزش معاملات در بازار مشتقه آن نیز در مقایسه با سال ۱۳۹۲ابه میزان ۲۴ و ۲۰۲ درصد افزایش داشته است. از طرفی معاملات فرآورده‌های نفتی (گاز مایع و میعانات گازی) در سال گذشته افزایش چشم‌گیری نشان می‌دهد. همچنین راه‌اندازی معاملات گاز عام در تابلو سلف موازی استاندارد برق و نیز افزایش تعرفه برق، از دلایل افزایش حجم و ارزش معاملات در بازار بورس انرژی بوده است. با توجه به اینکه تأمین مالی یکی از اصلی‌ترین اهداف بازار سرمایه به‌شمار می‌آید، در حوزه بازار اولیه می‌توان گفت مجموعاً ۲۹۲.۷۵۳ میلیارد ریال تأمین مالی در سال ۱۳۹۳ صورت گرفته که بیشترین مقدار آن مربوط به تأمین مالی از طریق افزایش سرمایه شرکت‌ها به میزان ۲۷۳.۶۹۶ میلیارد ریال بوده است.

چشم‌انداز آینده

بازار سرمایه ایران به دلایل متعددی در سال ۱۳۹۳ یازده مناسبی نداشت. افت بازار را می‌توان به عوامل متعددی نظیر رشد شتابان آن در نیمه دوم سال ۱۳۹۱ تا دی‌ماه ۱۳۹۲ نسبت داد که این روند بعد از ارا‌نه بودجه ۱۳۹۳ و افزایش نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و بهره مالکانه معدنی‌ها، نه‌تنها متوقف، بلکه روند کاهنده شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران از همان زمان آغاز شد. در سال گذشته، کاهش و کنترل تورم به عنوان اولویت‌دارترین هدف اقتصادی دولت تعیین شد که با توجه به اتخاذ سیاست‌های اقتصادی دولت، کاهش نقدینگی و توقف رشد قیمت‌ها، اثر منفی بر بازار سرمایه داشت.

ادامه در صفحه ۷

اقتصاد

تازه‌نفس‌ها بر کرسی ریاست اتاق تهران نشستند

مسعود خوانساری، رئیس اتاق تهران شد

فرشید خاموشی

اتاق تهران بدون رقیب موفق شدند با کسب آرای قاطع به‌عنوان اعضای جدید هیات‌رئیس‌ه انتخاب شوند. ازاین‌رو، مسئولیت سمت خزانه‌دار اتاق تهران نیز با نامزدی حامد واحدی به خود او رسید. وی توانست ۴۹ رأی را برای نشست بر کرسی خزانه‌دار اتاق تهران به‌دست آورد. اما برای نخستین‌بار در تاریخ اتاق بازرگانی، یک بانوی فعال اقتصادی موفق شد به جمع هیات‌رئیس‌ه اتاق بازرگانی راه یابد. سیدۀفاطمه قمیمی که تنها نامزد کسب کرسی منشی هیات‌رئیس‌ه اتاق تهران برای دوره هشتم بود، توانست از مجموع ۵۶ رأی مأخوذه ۴۷ رأی را به‌دست آورد.

خیز برای هیات‌رئیس‌ه اتاق ایران

گروهی که در انتخابات اسفندماه سال گذشته دور هم جمع شدند و توانستند ۳۵ کرسی از ۴۰ کرسی هیات نمایندگان اتاق تهران را تصاحب کنند، پس از تعیین تکلیف هیات‌رئیس‌ه اتاق تهران حالا در تدارک کسب حداکثر کرسی‌های هیات‌رئیس‌ه اتاق بازرگانی ایران است. هیات‌رئیس‌ه اتاق ایران هفت کرسی دارد که صاحبان آن از میان نامزدهایی که می‌توانند از هیات نمایندگان اتاق‌های سراسر کشور باشند، انتخاب می‌شوند. در دوره پس از محمد نهاوندیان، کرسی ریاست اتاق ایران در رقابتی میان اتاق تهران و اتاق‌های شهرستان‌ها به غلامحسین شافعی، رئیس

و نشست‌وبرخاست‌ها برای تعیین تکلیف این کرسی‌ها به‌ویژه رئیس اتاق ایران آغاز شده است. از جمله گزینه‌هایی که به‌نظر می‌رسد خود را برای نامزدی ریاست اتاق ایران آماده می‌کند یحیی آل‌اسحاق، رئیس دوره قبل اتاق تهران است. او روز گذشته در حالی اعلام کرد از رئیس و اعضای هیات‌رئیس‌ه جدید اتاق تهران حمایت می‌کند که در ابتدای جلسه، بر رأی یک‌دست اعضای هیات نمایندگان به نامزدهای هیات‌رئیس‌ه اصرار داشت و آن را یکی از نشانه‌های بلوغ و رشد بخش خصوصی و اتاق بازرگانی عنوان کرد. به‌نظر می‌رسد یحیی آل‌اسحاق از نامزدی برای ریاست اتاق تهران کنار کشید تا خود را برای آزمون سخت و دشوار مسعود خوانساری که صبح دیروز بر کرسی ریاست اتاق تهران نشست نیز به‌عنوان یکی از گزینه‌های ریاست اتاق ایران نام برده می‌شود. خوانساری که آزمون انتخاب رئیس اتاق ایران را دو سال گذشته در رقابتی شانه‌به‌شانه به رقیب مشهدی خود واگذار کرد، این بار و در سایه مدیریت پشت صحنه پدram سلطانی، عضو مؤثر هیات نمایندگان اتاق تهران و از چهره‌های مورد وثوق و اطمینان اتاق‌های شهرستان‌ها، می‌تواند راه آسان‌تری تا کرسی ریاست اتاق ایران داشته باشد. باین‌حال، روسا و اعضای برخی اتاق‌های شهرستان‌ها نیز بی‌کار ننشسته‌اند و در تلاش هستند تا علاوه بر صندلی ریاست، سایر کرسی‌های هیات‌رئیس‌ه اتاق ایران را به دست گیرند. غلامحسین شافعی که پس از خروج محمد نهاوندیان از اتاق ایران جایگاه ریاست این اتاق را در اختیار دارد در اندیشه حفظ این کرسی برای یک دوره چهارساله دیگر است. در کنار وی، از محسن جلال‌پور، رئیس اتاق بازرگانی کرمان نیز به عنوان یکی از گزینه‌های جدی کسب کرسی ریاست اتاق ایران در دوره هشتم یاد می‌شود. اگرچه کمتر از دو ماه دیگر تکلیف هیات‌رئیس‌ه اتاق ایران نیز مشخص می‌شود، اما انتخابات هیات نمایندگان و هیات‌رئیس‌ه اتاق تهران نشان داد که در عصر جدید اتاق بازرگانی در ایران، برنامه‌ریزی و انسجام حرف اول را برای کسب جایگاه‌های اثرگذار و تصمیم‌گیر که در آن کرسی دارد، از منافع بخش خصوصی حمایت‌کرده و حرفی برای گفتن داشته باشد. اگرچه پیش‌بینی می‌شود انتخاب رئیس و اعضای هیات‌رئیس‌ه اتاق ایران در دوره جدید، خردادماه امسال رقم خواهد خورد اما از مدت‌ها پیش رایزنی‌ها و با برنامه هدف‌دار کام در این مسیر گذاشته باشند.

گذر

معاون وزیر صنعت خبرداد

تشکیل کارگروه ویژه

برای پرداخت یارانه تولید

● **تسنیم:** معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت از پیشنهاد اختصاص دوهزار میلیارد تومان از منابع هدفمندی یارانه‌ها به بخش صنعت در سال جاری خبر داد و گفت: یک کارگروه ویژه در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی برای اجرایی‌شدن این موضوع تشکیل شده است. محسن صالحی نیا معاون امور صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت با حضور در نشست خبری ضمن اشاره به اینکه براساس مصوبه شورای اقتصاد خودروهای سواری کالاهای انحصاری شناخته شده و باید دستورالعمل قیمت‌گذاری آنها توسط شورای رقابت تعیین شود، اظهار کرد: شورای رقابت در سال گذشته براساس نرخ تورم و سطح کیفی محصولات اقدام به تعیین فرمولی کرده است که بر همین اساس با قراردادن متغیرها قیمت خودرو در هرسال تعیین می‌شود. وی با تأکید بر اینکه فعلاً هیچ افزایش قیمتی در دستور کار شورای رقابت قرار ندارد، افزود: هم‌اکنون به‌جز عوارض گمرکی و نرخ مالیات بر ارزش افزوده، خودروسازان افزایش قیمتی در محصولات خود اعمال نکرده‌اند. معاون امور صنایع وزارت صنعت تصریح کرد: اگر خودروسازان درخواست افزایش قیمتی در محصولات خود دارند، باید استدلال‌های خود را به شورای رقابت ارسال کنند و این بخش، درخواست آنها را مورد بررسی قرار دهد. وی در رابطه با وضعیت درخواست وزارت صنعت مبنی بر خروج خودروهای سواری از فهرست کالاهای انحصاری که در سال گذشته به شورای اقتصاد ارسال شده بود، نیز افزود: هنوز این موضوع در دستور کار شورای اقتصاد قرار نگرفته است.

بانک مرکزی:

تورم فروردین ۱۵/۵درصد شد

● **تسنیم:** بانک مرکزی با انتشار گزارش شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران، نرخ تورم را در فروردین‌ماه سال جاری ۱۵.۵ درصد و تورم نقطه‌به‌نقطه را ۱۶.۵درصد اعلام کرد. - شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران در فروردین‌ماه ۱۳۹۴ به عدد ۲۱۹.۶ رسید که نسبت به ماه قبل ۱۰.۳درصد افزایش یافت. شاخص مذکور در فروردین‌ماه ۱۳۹۴ نسبت به ماه مشابه سال قبل معادل ۱۶.۵ درصد افزایش داشته است.

iCool

اسپلیت تروپیکال – اینورتر

مناسب برای مناطق معتدل و حاره‌ای

خدمات مشتریان: 021-23 22

www.nia.ir

صرفه جویی ۱۰ میلیاردی در کنار کسری ۳هزار ۵۰۰ میلیاردی

ربیعی: یارانه ۲۰۰ هزار نفر حذف شد

اظهار کرد: در سال گذشته بیش از یک میلیون درخواست اشتغال اعلام شد که صد هزار نفر از این آمار، مشاغل مورد نظر را نپذیرفتند. وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی با بیان اینکه وظایف گسترده‌ای در ارتباط با معیشت اقشار مختلف مردم به این وزارتخانه واگذار شده است، اظهار کرد: این وزارتخانه در عرصه‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی مردم مؤثر است.

وی گفت: بنده در اوایل انقلاب اسلامی به‌عنوان یک کارگر در کارخانه‌ای فعالیت داشتم، اما اکنون به عنوان یک وزیر در جامعه اسلامی ایفا نقش می‌کنم و این موضوع نشان می‌دهد در جامعه اسلامی اقشار مختلف می‌توانند به پست‌های کشوری برسند؛ زیرا این کشور براساس مردم بنا شده است. ربیعی با تأکید بر اینکه مراجع تقلید و علما برکت‌های بسیاری برای جامعه اسلامی دارند تصریح کرد: اکنون جامعه از تولیدمحوری دور شده و به سمت مصرف‌گرایی حرکت کرده است،

به همین علت باید ترویج سبک زندگی اسلامی گسترش داده شود. وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی با بیان اینکه کمک‌های مادی به فقرا در ذات مردم ایران اسلامی است مطرح کرد: به‌یستی باید از تکیه بر ظرفیت‌های دولتی به سمت تکیه بر ظرفیت‌های مردمی هدایت شود و فعالیت‌های خدایپسندانه خود را در مساجد گسترش دهد که این موضوع نیازمند همکاری روحانیت و علماست. رئیس شورای‌عالی بیمه گفت: در سال گذشته برای مبارزه با فقر حرکت‌های گسترده‌ای در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی انجام شده و در این راستا خدمات گسترده‌تری برای بازنشستگان در نظر گرفته شده است.

کشور را با یارانه نمی‌شود اداره کرد

آیت‌الله عبدالله جوادی‌آملی، از مراجع تقلید، در دیدار با وزیر کار با انتقاد از یارانه‌ها گفت: با یارانه نمی‌شود کشور را اداره کرد، بلکه باید تولید را تقویت کرد تا جامعه کربمانه اداره شود و به بیراهه نرود. به‌جای تقویت تولید در کشور، مشغول تربیت پست میزنشین هستیم، درحالی که کشور ایران با امکانات و منابع فراوان، ظرفیت زیادی برای ترقی و رشد دارد. به گزارش ایرنا، آیت‌الله جوادی‌آملی گفت: جامعه را نمی‌توان با مزدوری و براساس شیوه کمیت‌ه امداد اداره کرد، چراکه با کرامت انسانی سازگار نیست. او همچنین با انتقاد از گرانی در کشور گفت: کشور ما نباید اخلاص و تبعیض داشته باشد، چراکه گرانی و سختی معیشت با دینداری نیستی ندارد و اگر بین نان و ملت فاصله بیفتد، دینداری سخت می‌شود.

ریزش ۲۰۰هزار نفری نیروی کار

به گزارش فارس، علی ربیعی در سخنان دیگری گفت: در سال گذشته بیش از ۶۰۰ هزار نفر زیرپوشش بیمه قرار گرفته‌اند، در کل کشور ۳۵میلیون و ۵۰۰ هزار نفر زیر پوشش درمانی سازمان تأمین اجتماعی هستند و امیدواریم با گسترش فعالیت‌های این سازمان، خدمات‌رسانی به این اعضا را ارتقا دهیم. وی با بیان اینکه در سال گذشته ۲۰۰ هزار نفر ریزش نیروی کار داشته‌ایم،